

Han antog en tjänare gestalt

Tankar inför stilla veckan

Kyrkoherde Pontus Gunnarsson i Hedemora har levt på 61 kr om dagen under hela fastan d.v.s. sedan 10 februari. 61 kr är den ersättning som asylsökande har i Sverige och den ska täcka kostnader för mat, kläder, skor, hygienartiklar, ev. fritidsaktiviteter, sjukvård och läkemedel. Denna summa har inte ändrats sedan 1994, vilket är något Gunnarsson velat uppmärksamma.

-Ofta sägs det att makthavare borde prova något annat så att de ser hur verkligheten ser ut. Jag har provat en annan verklighet än min egen, säger Gunnarsson.

– Häromdagen gick mina byxor sönder. Jag har en full garderob med byxor men jag tänkte att jag får köpa nya på Röda Korset. Det blev ett par för 35 kronor, då försvann halva dag ersättningen på byxorna.

Pontus Gunnarsson är inte först med att försöka förstå andras vardag genom att bokstavligen vandra i deras skor. I slutet av 1800-talet spelade den amerikanska reportern Nellie Bly galen för att visa på vanvården bland kvinnor på mentalsjukhusen. I Sverige blev Ester Blenda Norström känd för att hon 1914 tog anställning som piga och sedan dokumenterade sina erfarenheter.

Mest känd av dem som arbetat på detta sätt är kanske den tyske journalisten Günter Wallraff som t.o.m. fått verbet ”wallraffa” uppkallat efter sig. I ordboken förklaras det som ”att bedriva undersökande journalistik under falsk identitet”. Genom åren har Günter Wallraff avslöjat mängder av missförhållanden i samhället. Han har bl.a. iklätt sig rollen turkisk gästarbetare, industriarbetare, hemlös, alkoholist på psykiatrisk klinik, student utan bostad och somalisk flykting.

För att kunna skriva boken *Svart på vitt* (2009) levde Wallraff under ett år som den somaliske flyktingen Ogonno Kwami. Under detta år utsattes han vid åtskilliga tillfällen för våld och misshandel p.g.a. sin (som det såg ut) mörka hudfärg. När han frågade varför han inte fick komma in på ett diskotek svarade dörrvakten: ”För att Afrika är till för apor och Europa för vita”.

Günter Wallraffs metod har varit omdiskuterad eftersom den bygger på att han antar en annans identitet. Även kyrkoherde Gunnarsson har mött en del kritik: ”Det du experimenterar med är mitt liv, min vardag”. Det är en reaktion som Gunnarsson har förståelse för men syftet med experimentet har varit att visa på den låga ersättningen för asylsökande.

-Jag har varit medveten hela tiden att jag har låtsats. För mig finns det ett slut ...

På palmsöndagens morgon hörde jag ett reportage om Pontus Gunnarsson på radio. Först associerade jag till Günter Wallraff men sen till Jesus själv. När jag kom till kyrkan lästes följande text ur Filippobrevet: ”Han ägde Guds gestalt men vakade inte över sin jämlikhet med Gud utan avstod från allt och antog en tjänares gestalt då han blev som en av oss. När

han till det yttre hade blivit människa gjorde han sig ödmjuk och var lydig ända till döden, döden på ett kors.” (Fil 2:6-8)

Kan man låtsas vara någon annan? Det går säkert att få en viss förståelse för en annan människas liv genom att försöka dela hennes villkor. Men Gud låtsas inte bara utan i Jesus Kristus blir han verkligen människa. Gud som en övergiven och hemlös flykting. Kan det kristna evangeliet bli mer aktuellt? När han på korset ropar: ”Min Gud, min Gud, varför har du övergett mig?” är det inget spel för galleriet. Det är på riktigt. Han har gått in i mänsklighetens mörker, ensamhet och smärta. Inte som ett tillfälligt experiment utan för att förändra tillvarons villkor inifrån. ”Men det var våra sjukdomar han bar, våra smärtor tog han på sig, medan vi höll honom för att vara hemsökt, slagen av Gud och pinad. Han var genomborrad för våra överträdelsers skull, slagen för våra missgärningars skull. Straffet var lagt på honom för att vi skulle få frid, och genom hans sår är vi helade.” (Jes 53:4-5).

Hebréerbrevets författare skriver: ”Vi har inte en överstepräst som är oförmögen att känna med oss i våra svagheter, utan en som har provats på alla sätt och varit som vi men utan synd. Låt oss därför frimodigt träda fram till nådens tron för att få förbarmande och nåd i den stund då vi behöver hjälp.” (Heb 4:15-16).

Jan-Gunnar Wahlén

KÄLLOR

”Går det att låtsas vara någon annan?” God morgon världen i P1 (2016 03 20)

”Günter Wallraff” Wikipedia

svt.se/nyheter/inrikes/gunter-wallraff-bakom-masken

svd.se/prast-lever-som-asylsökande-i-40-dagar (2016 02 19)

Synonymer.se ”wallraffa”